

Ministerie van Financiën

Handleiding Overheidstarieven 2016

Colofon

Titel Handleiding Overheidstarieven 2016

Auteurs Luuk Leussink
René Kragten

September 2015

Inlichtingen **Directie Begrotingszaken**

Luuk Leussink
070-3427415
l.leussink@minfin.nl

René Kragten
070-3428499
r.m.kragten@minfin.nl

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding

1.1	Doel van de handleiding	4
1.2	Toepassing	4
1.3	Systematiek	4
1.4	Specifieke situaties	5
1.5	Leeswijzer	5

2. Tarieven 2016 en toelichting

2.1	Directe loonkosten per salarisschaal in 2016	6
2.2	Integrale loonkosten per salarisschaal in 2016	7
2.3	Toelichting directe loonkosten	7
2.4	Toelichting overheadkosten	8
2.5	Toelichting aantal productieve uren	8

1. INLEIDING

1.1 Doel van de handleiding

De Handleiding Overheidstarieven is een handreiking voor onderdelen van de rijksoverheid die kosten in rekening brengen voor werkzaamheden verricht voor, of diensten verleend aan, afnemers binnen en buiten de rijksoverheid. Deze (dienst)onderdelen kunnen dit doen door een tarief per uur in rekening te brengen. Deze handleiding biedt voor elk van de ambtelijke salarisschalen een indicatief kostendekkend (integraal) uurtarief.

1.2 Toepassing

De Handleiding Overheidstarieven kan door onderdelen van de rijksoverheid worden gebruikt als hulpmiddel. Bijvoorbeeld wanneer er geen adequate kostenadministratie of een toereikend instrument ter bepaling van kostenvergoedingen voorhanden is. Bij het gebruik van de handleiding in het kader van werkzaamheden die samenhangen met het verrichten van economische activiteiten dienen daarnaast de gedragsregels van de Wet Markt en Overheid¹ in acht te worden genomen. De Handleiding Overheidstarieven kan ook worden gebruikt ten behoeve van interne doorberekening, sturing en beheersing, benchmarking en subsidieverstrekking (in de vorm van referentietarieven voor de berekening of toetsing van subsidiabele kosten). Ook andere publiekrechtelijke lichamen dan de rijksoverheid kunnen gebruik maken van de tarievenhandleiding mits de toepasbaarheid kritisch wordt beoordeeld. De Handleiding Overheidstarieven is gebaseerd op gemiddelde kostendekkende tarieven op basis van de standaard (kantooromgeving) binnen de rijksoverheid.

1.3 Systematiek

De tarieven voor het jaar 2016 zijn op dezelfde wijze samengesteld als de tarieven in de Handleidingen Overheidstarieven van de voorgaande jaren. In de Handleiding worden *gemiddeld gewogen* uurtarieven *per salarisschaal* gepresenteerd. Het gaat hierbij om uurtarieven en salarisschalen van medewerkers binnen de rijksoverheid die vallen onder het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren (BBRA). Conform voorgaande jaren wordt voor de component loonkosten in de uurtarieven uitgegaan van de door P-Direkt opgestelde prognose voor 2016. Uitgangspunt hierbij zijn de werkelijke loonkosten in de maand augustus 2015 en de verwachte loonkostenontwikkeling binnen de sector overheid zoals opgenomen in de Macro Economische Verkenningen van het Centraal Plan Bureau (MEV 2016, september 2015).

¹ Deze wet bevat gedragsregels voor centrale overheden, decentrale overheden en publiekrechtelijke ZBO's indien zij goederen of diensten op de markt aanbieden. Zie ook de Handreiking Wet Markt en Overheid, te raadplegen via www.rijksoverheid.nl.

De uurtarieven inclusief BTW voor 2016 nemen gemiddeld over alle schalen met 2,3% af. Hierbij is rekening gehouden met de verwachte loonkostenontwikkeling voor de sector overheid van 2,6% volgens de MEV 2015. De gevolgen voor de daling van de uurtarieven zit hem vooral in de lagere directe loonkosten. Deze zijn lager dan vorig jaar omdat de werkgeversbijdrage aan het ABP een stuk lager is. Ook is de winstopslag – door de lage rente op de staatsobligaties- lager dan vorig jaar en is het ziekteverzuim (licht) gedaald.

Om te benadrukken dat de overhead een indicatieve schatting is van de indirecte kosten die als opslag aan het uurtarief worden toegevoegd, wordt in de Handleiding Overheidstarieven 2016 gewerkt met een afgerond bedrag aan overhead van 31.250 euro per FTE. Dit bedrag is bepaald op basis van historische gegevens die geïndexeerd worden en vergeleken worden met referentiecijfers.

1.4 Specifieke situaties

De Handleiding Overheidstarieven bevat gemiddelde indicatieve uurtarieven voor een standaard kantooromgeving binnen de rijksoverheid. Voor specifieke situaties binnen of buiten de Rijksoverheid zijn de tarieven in deze handleiding daarom niet geschikt². De gebruiker van de Handleiding Overheidstarieven doet er goed aan om in deze specifieke situaties de toepasbaarheid kritisch te beoordelen. Daar waar nodig kunnen de bedragen uit de handleiding aangepast worden aan de eigen situatie. Afwijkingen ontstaan in de praktijk enerzijds doordat de loonkosten afwijken van de BBRA salariering zoals deze binnen de Rijksoverheid wordt toegepast en anderzijds doordat de component overhead afwijkt.

1.5 Leeswijzer

In het navolgende hoofdstuk worden de tarieven voor 2016 gepresenteerd. In de eerste tabel worden de directe loonkosten per salarisschaal weergegeven. De tweede tabel bevat integrale tarieven (inclusief overhead) per salarisschaal. In de navolgende paragrafen van hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten die zijn gehanteerd voor de tariefsberekening nader verklaard.

² Er is bijvoorbeeld in de Handleiding geen rekening gehouden met buitengewoon-, ouderschap- of zwangerschapsverlof.

2. TARIEVEN 2016 EN TOELICHTING

2.1 Directe loonkosten per salarisschaal BBRA in 2016

(alle bedragen afgerond in euro's)

Schaal	Loonkosten per mensjaar	Kostendeekkend tarief per uur	Kosten-plus tarief, excl. BTW	Kosten-plus tarief, incl. BTW
1	26.000	19	19	24
2	31.000	22	23	28
3	33.000	24	24	29
4	38.000	27	28	34
5	40.000	29	30	36
6	43.000	31	32	39
7	47.000	34	35	42
8	52.000	38	39	47
9	59.000	42	44	53
10	65.000	47	48	58
11	74.000	53	55	66
12	84.000	61	62	76
13	95.000	68	70	85
14	105.000	76	78	94
15	115.000	83	85	103
16	125.000	90	93	112
17	135.000	97	100	121
18	148.000	106	110	133

Tabel 1: directe loonkosten per salarisschaal 2016 (loonkosten per mensjaar afgerond op 1.000)

De tarieven in de kolom "*kosten-plus excl. BTW*" zijn afgeleid uit de tarieven in de kolom "*kostendeekkend tarief per uur*". Hier is uitgegaan van een winstopslag na belasting van 2,25%. Dit percentage van 2,3% is ontleend aan het effectief rendement op Nederlandse staatsleningen, als de minst risicovolle vorm van belegging³. Daarnaast is rekening gehouden met de doorwerking van de fiscale component, hier gesteld op 25% van de winst⁴. De totale opslag bedraagt dan $[2,25\% / (100\% - 25\%)] = 3\%$.

De tarieven in de kolom "*kosten-plus incl. BTW*" zijn verkregen door de tarieven te verhogen met 21%, het algemene BTW-tarief per 1 oktober 2012. In de navolgende paragrafen wordt een nadere toelichting gegeven bij de in deze tabel opgenomen tarieven en het aantal direct productieve uren (2016: 1.388 uur) waarop de berekening is gebaseerd.

³ Hierbij is uitgegaan van de rente op Nederlandse staatsobligaties in het Eurogebied met een looptijd van 10 jaar, volgens de statistieken van De Nederlandsche Bank. Het gemiddelde percentage over de afgelopen 5 jaar (2009-2014) is hier afgerond op een kwart procentpunt.

⁴ Het tarief voor de vennootschapsbelasting in de hoogste schijf in 2015 is 25%.

2.2 Integrale loonkosten per salarisschaal BBRA in 2016

(alle bedragen afgerond in euro's)

Schaal	Loonkosten per mensjaar	Overhead	Totale kosten	Kostendekkend tarief per uur	Kosten-plus tarief, excl. BTW	Kosten-plus tarief, incl. BTW
1	26.000	31.250	57.250	42	43	52
2	31.000	31.250	62.250	45	47	56
3	33.000	31.250	64.250	47	48	58
4	38.000	31.250	69.250	50	52	63
5	40.000	31.250	71.250	52	54	65
6	43.000	31.250	74.250	54	56	68
7	47.000	31.250	78.250	57	59	71
8	52.000	31.250	83.250	61	63	76
9	59.000	31.250	90.250	66	68	82
10	65.000	31.250	96.250	71	73	88
11	74.000	31.250	105.250	77	79	96
12	84.000	31.250	115.250	85	87	106
13	95.000	31.250	126.250	93	95	115
14	105.000	31.250	136.250	100	103	125
15	115.000	31.250	146.250	107	111	134
16	125.000	31.250	156.250	115	118	143
17	135.000	31.250	166.250	122	126	153
18	148.000	31.250	179.250	132	136	164

Tabel 2: integrale loonkosten per salarisschaal 2016 (loonkosten per mensjaar afgerond op 1.000)

Bovenstaande tabel bevat naast de directe loonkosten per medewerker tevens een opslag voor overhead van 31.250 euro per FTE. Ten aanzien van de kolommen "kosten-plus" en "BTW" gelden dezelfde uitgangspunten als in tabel 1. In de navolgende paragrafen wordt een toelichting gegeven bij de in deze tabel opgenomen tarieven, de overhead en het aantal direct productieve uren (2016: 1.388 uur) waarop de berekening is gebaseerd.

2.3 Toelichting directe loonkosten

De tarievenhandleiding is in beginsel bestemd voor gebruik binnen de rijksoverheid. Daarom worden in de berekeningen gegevens gebruikt die op de rijksoverheid betrekking hebben. In deze berekeningen worden tot de rijksoverheid gerekend alle personen die volgens BBRA 1984 worden bezoldigd en werkzaam zijn bij de ministeries en de Hoge Colleges van Staat⁵.

Voor iedere salarisschaal (schaal 1 tot en met 18) worden de gemiddelde loonkosten berekend en geraamd voor het jaar 2016. Deze gemiddelde loonkosten per schaal zijn gebaseerd op een heel kalenderjaar voor een persoon met een volledige werktijd (36 uur per week). Bij de bepaling van de loonkosten, dat wil zeggen de kosten die het Rijk als werkgever maakt, worden de volgende kostencomponenten meegenomen:

- a) bruto salaris;
- b) vakantie-uitkering;
- c) eindejaarsuitkering; en

⁵ Door de beperking 'bezoldigd volgens BBRA 1984' vallen onder meer het ministerie van Defensie, de Politie en de Rechterlijke Macht buiten deze definitie.

- d) door de werkgever te betalen premies voor ouderdoms- en nabestaandenpensioenen, WAO, VUT, invaliditeitspensioenen incl. het bovenwettelijke deel en de zorgverzekeringsbijdrage.

De berekening van de voor 2016 verwachte kostencomponenten is uitgevoerd door P-Direkt⁶. Uitgangspunt voor deze berekening zijn de feitelijke salarisbetalingen over de maand augustus van het jaar 2015⁷. Voor 2016 wordt uitgegaan van een verwachte loonkostenontwikkeling van 2,6% binnen de sector overheid zoals opgenomen in de MEV 2016.

2.4 Toelichting overheadkosten

De overhead in deze Handleiding Overheidstarieven is bepaald op 31.250 euro aan overhead per FTE. Om te benadrukken dat de overhead een indicatieve schatting is van de bijkomende indirecte kosten binnen de rijksoverheid, wordt in de handleiding gewerkt met een afgerond bedrag.

De overheadkosten zijn de kosten die samenhangen met de uitvoering van de PIOFACH⁸ functies binnen het rijk. In de voorgaande versies van de Handleiding Overheidstarieven was het gebruikelijk om de overhead uit te splitsen naar de componenten huisvesting, kantoorautomatisering en overige overhead. Indicatief kan worden aangehouden dat de relatieve verhouding tussen deze componenten 20% (huisvesting), 10% (kantoorautomatisering) en 70% (overige overhead) van de totale overheadkosten is.

De samenstelling van de overheadkosten is in het verleden bepaald op basis van informatie aangeleverd door de departementen. De afgelopen jaren zijn de overheadkosten steeds berekend door indexatie van deze grondslag. In de tabel 2 met de tarieven over 2016 is één kolom opgenomen waarin de overheadkosten staan vermeld. Het bedrag aan overhead is voor 2016 geïndexeerd met de prijsindex voor de netto materiële overheidsconsumptie, de zogenoemde IMOC. Voor 2016 wordt deze prijsindex door het Centraal Planbureau geraamd op 0,9% (bron: MEV 2015).

2.5 Toelichting aantal productieve uren

De tarieven in de Handleiding Overheidstarieven worden bepaald door de kosten per mensjaar te delen door het aantal direct productieve uren per ambtenaar per jaar. De berekening van de tarieven in deze handleiding is gebaseerd op 1.388 uren per mensjaar in 2016. Voor de berekening van het aantal productieve uren is uitgegaan van vijf werkdagen per week. Het aantal werkdagen in een jaar is verminderd met het aantal feestdagen, vakantiedagen en ziektedagen. Het resulterende aantal aanwezige dagen/uren is vervolgens verminderd met de indirect productieve uren. Bij de indirect productieve uren kan gedacht worden aan werkbesprekingen, personeelsaangelegenheden, ondernemingsraden, studieverlof en cursussen, etc. Hiervoor wordt in de systematiek van de tarievenhandleiding steeds een vast percentage van 12% toegepast.

⁶ P-Direkt is het shared Service Centre HRM voor de ministeries.

⁷ Hierbij is een stijging van 1,25% in september verwerkt.

⁸ PIOFACH: personeel, informatie, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting.

Voor het jaar 2016 resulteert dit in de volgende opstelling:

aantal werkdagen	261
aantal feestdagen	6 -/-
	<hr/>
omvang aanstelling in dagen	255
omvang aanstelling in uren (255 * 7,2)	1.836
vakantie-uren	167 ⁹ -/-
ziekte-uren	92 ¹⁰ -/-
	<hr/>
aantal uren aanwezig	1.577
aantal indirect productieve uren (12%)	189 -/-
	<hr/>
aantal direct productieve uren	1.388

Het aantal direct productieve uren voor 2016 wordt in deze handleiding afgerond op 1.388 uren per mensjaar. In 2015 waren dit nog 1.377 uren. Deze stijging van het aantal productieve uren hangt onder meer samen met het verbeterde ziekteverzuimpercentage van de Rijksoverheid.

Hierbij dient te worden aangetekend dat is uitgegaan van een gemiddelde situatie voor de gehele rijksoverheid. Onderdelen van de rijksoverheid die deze tarievenhandleiding gebruiken, kunnen voor zichzelf nagaan of het aantal productieve uren van 1.388 ook voor hen geldt. Zo nodig kan voor de eigen situatie van een ander aantal productieve uren worden uitgegaan.

⁹ De vakantie-uren zijn samengesteld uit basisvakantie-uren en leeftijdsvakantie-uren. De basisvakantie-uren bedragen 165,6 uur. De leeftijdsvakantie-uren beginnen bij een leeftijd van 45 jaar en kennen een staffel: 45-49 jaar = 7,2 uur; 50-54 jaar = 14,4 uur; 55-59 jaar = 21,6 uur en 60 en ouder = 28,8 uur. Rekening houdend met de leeftijdsopbouw van de rijksambtenaren, volgt hieruit een gewogen gemiddelde van 1,6 uur. Totaal aantal vakantie-uren derhalve 165,6 + 1,6 = 167,2 uur.

¹⁰ Voor de ziekte-uren wordt uitgegaan van een meest recent beschikbare ziekteverzuimpercentage van 5,0% over het jaar 2014. Bron: Jaarrapportage Bedrijfsvoering van het Rijk.